

A Magyar mint idegen nyelv tanárszak záróvizsgálata¹

A tanári záróvizsga a tanári mesterképzést lezáró komplex vizsga, amelyhez kreditérték nem kapcsolódik.

A tanári záróvizsga részei:

- a) a tanári szakdolgozat bemutatása és védeése (a T/D képzésben csak a portfólió jelenti az írásbeli összetevőt),
- b) komplex szóbeli vizsga”

A komplex szóbeli vizsga a tanári záróvizsga második része, amelyben a hallgató tanúsítja, hogy képes a képzés különböző területein elsajátított tudás integrálására, prezentálására, a szaktárgyi-diszciplináris tudás iskolai gyakorlatban való alkalmazására, alkotó módon történő felhasználására. Az egyes komplex tételeknél a vonatkozó szakirodalom, a saját tanulási tapasztalatok témához illeszkedő, rendszerezett feldolgozására és az iskolai gyakorlatok – általános (pedagógiai) gyakorlatok, csoportos (tanítási) gyakorlat(ok), egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat – tapasztalatainak strukturált elemzésére is sor kerül. A tanárjelölt felhasználhatja a komplex tételhez kapcsolódó mondanivalójának alátámasztására az iskolai gyakorlatok során elkészített saját dokumentumait is.”

A záróvizsga részjegyei:

- a) a tanári szakdolgozat érdemjegye;
- b) komplex szóbeli rész érdemjegye;

Az adott szakhoz kapcsolódó szóbeli rész érdemjegye a részjegyek két tizedesre kerekített számtani átlaga.

- c) a tanári mesterképzés (második) harmadik vagy ötödik félévében végzett egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat érdemjegye.”

(Részlet a TVSZ 10. számú függelékéből.)

A záróvizsga szóbeli összetevője az alábbi tételsor egy tételének kifejtése:

1) A magyar mint idegen nyelv nyelvpolitikai, nyelvoktatás-politikai és általános didaktikai szempontjai

Csonka Csilla 2006. A magyar mint idegen nyelv tanulója. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester*. Tinta könyvkiadó, Budapest, 161–169.

Giay Béla 2006. A magyar mint idegen nyelv /hungarológia oktatásának módszertani kérdései. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester*. Tinta könyvkiadó, Budapest, 125–145.

Jónás Frigyes 2006. A magyar mint idegen nyelv tanára. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester*. Tinta könyvkiadó, Budapest, 170–175.

Nádor Orsolya 2011. Nyelvpolitika és oktatás. Történeti háttérvázlat. In: Bartha Csilla – Nádor Orsolya – Péntek János szerk. *Nyelv és oktatás kisebbségben. Kárpát-medencei körkép*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 21–56.

Szépe György 2001. *Nyelvpolitika: múlt és jövő*. Iskolakultúra, Pécs

¹ Érvényes a tanulmányait 2012 szeptemberében megkezdett (felvételt nyert) MID és MID-TD szakos hallgatók számára. – Elfogadva: 2013. március 22. (Magyar Nyelvtudományi Tanszék)

Szili Katalin 2006. A magyar mint idegen nyelv tanítása a századfordulón. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester*. Tinta könyvkiadó, Budapest, 145–160.

2) A magyar mint idegen nyelv és a hungarológia interdiszciplináris kapcsolatrendszerének szerepe a nyelv és a kultúra közvetítésében. A nyelv és kultúra közvetítésének módszerei a hazai és a külföldi intézmények gyakorlatában

Ujváry Gábor 2004. A magyar kultúra őrszemei. A magyar kulturális és tudományos külpolitika és a külföldi magyar intézetek és lektorátusok. In: Éger Gy. – Kiss J. L. szerk. *Stratégia és kultúra. Kulturális külpolitika az új kihívások tükrében*. 25–77. <http://www.pccd.hu/nemzetismeret/html/10-2.html>

Hungarológiai alapszövegek. <http://www.nmtt.hu/docs/alapszoveg.pdf>

THL₂ (2005–). <http://epa.oszk.hu/html/vgi/kardexlap.phtml?id=1467> (az egyes oktatóhelyek gyakorlata)

3) A magyar mint idegen nyelv, mint környezeti és másodnyelv, valamint mint származásnyelv tanítása az egyes kompetenciaterületek fejlesztése, a diákok motivációja, valamint az oktatás személyi és tárgyi feltételeinek szempontjából

Giay Béla 2006. A magyar mint idegen nyelv fogalma. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 67–72.

Illés Molnár Márta 2010. A magyar mint származási nyelv módszertanához. *THL2* 67–81. http://epa.oszk.hu/01400/01467/00007/pdf/EPA01467_THL2_2010_1-2_067-081.pdf

Szili Katalin 2006. A magyar mint idegen nyelv tanítása az ezredfordulón. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 145–160.

4) A 18-19. századi nyelv- és nyelvtankönyvek nyelvpedagógiai szemlélete, szerkezete és grammatika-felfogása egy választott nyelvterület tankönyveinek alapján

Cser András 1999. A magyar nyelvtudomány történetének vázlata. In: Robins, R.H. *A nyelvészet rövid története*. Osiris, Budapest, 266–286.

Éder Zoltán 1999. Vályi András, a magyar nyelv tanára. In: *Túl a Duna-tájon. Fejezetek a magyar művelődéstörténet európai kapcsolatai köréből*. Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest, 86–96.

Hegedűs Rita – Nádor Orsolya – Pelcz Katalin 2006. Tallózás régi magyar nyelvtanainkban. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 31–46.

5) A funkcionális és formális nyelv szemlélet egybevetése; alkalmazhatóságuk a magyar grammatika tanításában

Hegedűs Rita 2004. *Magyar nyelvtan. Formák, funkciók, összefüggések*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Ladányi Mária – Tolcsvai Nagy Gábor 2008. Funkcionális nyelvészet. *Általános Nyelvészeti Tanulmányok XXII*: 17–58.

Tolcsvai Nagy Gábor 2005. Funkcionális nyelvtan: elmélet és gyakorlat. *Magyar Nyelvőr* 129: 348–362.

H. Varga Márta 2012. *Formák és funkciók*. KRE BTK – Patrocinium Kiadó, Budapest, 32–70.

6) A magyar mint finnugor nyelv tipológiai sajátosságai; szemléleti és szerkezeti vonásai és ezek tanítása a magyar mint idegen nyelv keretében

Balázsi József Attila 2006. A nyelvtipológia fogalma, legfontosabb kérdései a magyar mint idegen nyelv szempontjából. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester. A magyar mint idegen nyelv – hungarológiai alapismeretek*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 73–122.

Bárczi Géza 1975. A magyar nyelv jelleme. *Magyar Nyelv* 71: 257–268.

Dezső László 1975. A magyar nyelv típusa. *Magyar Nyelv* 71: 268–274.

Honti László 2010. *A nyelvrokonságról*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Fancsaly Éva 2007. A magyar nyelv rokonsága. *Hungarológiai Évkönyv* 7: 9–15.

http://epa.oszk.hu/02200/02287/00008/pdf/Hungarologiai_Evkonyv_08_009-015.pdf

7) A névszók morfológiai és szintaktikai sajátosságai, a névszójelezés és -ragozás; tanításuk a magyar mint idegen nyelv tanulói számára

Keszler Borbála szerk. 2000. *Magyar grammatika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. (vonatkozó fejezetek)

M. Korchmáros Valéria 2006. *Lépésenként magyarul. Magyar nyelvtani kézikönyv*. Szegedi Tudományegyetem Hungarológiai Központ, Szeged. (vonatkozó fejezetek)

Szili Katalin 2006/2011a A tárgyrag. In: Szili Katalin 2006/2011. *Vezérkönyv a magyar grammatika tanításához*. Enciklopédia Kiadó, Budapest, 161–174.

Szili Katalin 2006/2011b A többes szám. In: Szili Katalin 2006/2011 *Vezérkönyv a magyar grammatika tanításához*. Enciklopédia Kiadó, Budapest, 175–185.

Szita Szilvia – Görbe Tamás 2010. *Gyakorló magyar nyelvtan*. Akadémiai Kiadó, Budapest. (vonatkozó fejezetek)

H. Varga Márta 2012a A nyitótövekről. In: H. Varga Márta 2012. *Formák és funkciók*. KRE BTK – Patrocinium Kiadó, Budapest, 250–265.

H. Varga Márta 2012b A 'birtoklás' nyelvi kifejezőeszközei. In: H. Varga Márta 2012. *Formák és funkciók*. KRE BTK – Patrocinium Kiadó, Budapest, 152–160.

8) A magyar igeragozás áttekintése; tanítása a magyart mint idegen nyelvet tanulók számára

M. Korchmáros Valéria 2006. *Lépésenként magyarul. Magyar nyelvtani kézikönyv*. Szegedi Tudományegyetem Hungarológiai Központ, Szeged. (vonatkozó fejezetek)

Szili Katalin 2006/2011. *Vezérkönyv a magyar grammatika tanításához*. Enciklopédia Kiadó, Budapest. Ebből: A felszólító mód (67–79); A feltételes mód (80–93); A határozatlan ragozás jelen ideje (111–120); A határozott ragozás jelen ideje (121–133); A létige ragozása jelen időben (133–143); A múlt idő (144–155).

Szita Szilvia – Görbe Tamás 2010. *Gyakorló magyar nyelvtan*. Akadémiai Kiadó, Budapest. (vonatkozó fejezetek)

9) A magyar szókészlet és a magyar nyelv szótárai. A szókincs elsajátítása, a szókincs és a szótárak funkciója a magyar mint idegen nyelv tanításában.

Fóris Ágota 2012. A lexikon megközelítései. In: Alberti Gábor – Kleiber Judit – Farkas Judit (szerk.) *Vonzásban és változásban*. (A nyelvészeti Doktorandusz füzetek különkiadása) Pécsi Tudományegyetem Nyelvtudományi Doktori Iskola, Pécs, 277–307.

Gyöngyösi Livia 2012. A hasznosság elve mint motiváció – a magyar mint idegen nyelv szókincsének elsajátításában. *Hungarológiai Évkönyv* 13: 29–42.
http://epa.oszk.hu/02200/02287/00013/pdf/Hungarologiai_Evkonyv_13_029-042.pdf

Joachim László 2009. A szókincs tanításának néhány módszere (különös tekintettel a magyar mint idegen nyelvnek a tanítására. *Modern Nyelvoktatás* 4: 24–38.

Tóth Szergej – Földes Csaba – Tóth Szergej (szerk.) 2004. *Lexikológiai és lexikográfiai látkép. Problémák, paradigmák, perspektívák*. Generália, Szeged.

H. Varga Márta 2007. A nyelvtanulók „hamis barátai”-ról. In: Fóris Ágota – Tóth Szergej szerk. *Ezerarcú lexikon*. Szombathely, 7–19.

10) A pragmatika és a pragmatikai szemléletmód; jelentősége, megjelenése a nyelvkönyvekben, alkalmazásának kérdései a magyar mint idegen nyelv tanításában

Szili Katalin 2010. A grammatika a magyart idegen nyelvként tanító munkákban – a közelmúlt eredményei és a jövő kihívásai. *THL2* 169–185.
http://epa.oszk.hu/01400/01467/00007/pdf/EPA01467_THL2_2010_1-2_169-185.pdf

Szili Katalin 2004. *Tetté vált szavak*. Tinta Könyvkiadó, Budapest. (A *Bevezetés* és a tételhez kapcsolódó fejezetek.)

Tátrai Szilárd 2006. A nagy esernyőcsel (A pragmatikai szemlélet alkalmazásának lehetőségei). *THL2* 29–35. <http://epa.oszk.hu/01400/01467/00002/pdf/029-035.pdf>

Tátrai Szilárd 2011. *Bevezetés a pragmatikába. Funkcionális kognitív megközelítés*. Tinta Könyvkiadó, Budapest. (A *Bevezetés* és a tételhez kapcsolódó fejezetek.)

11) A nyelvoktatási módszerek alakulása a 18. századtól napjainkig a 18–20. századi magyar mint idegen nyelvi tankönyvek példáival szemléltetve

Bárdos Jenő 2005. *Élő nyelvtanítás-történet*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Hegedűs Rita – Nádor Orsolya – Pelcz Katalin 2006. Tallózás régi magyar nyelvtanainkban. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 31–46.

Pelcz Katalin 2009. A 18–19. századi nyelvmesterek betűtanáról és a helyesírásról. *THL2* 39–48. http://epa.oszk.hu/01400/01467/00006/pdf/THL2_2009_1-2.pdf

Sólyom Réka 2006. A népiskolai magyartanítás módszereiről a *Néptanítók Lapja* (1894–1895) alapján. *THL2* 102–112.
<http://epa.oszk.hu/01400/01467/00002/pdf/00002.pdf>

12) Nyelvpedagógiai szempontok a magyar mint idegen nyelv tankönyveinek és segédanyagainak elemzésében. A magyar mint idegen nyelv ma használatos tankönyveinek és hagyományos, valamint elektronikus tananyagainak, segédleteinek bemutatása e szempontok alapján

- Durst Péter 2005. Lépésenként Magyarul – egy tananyagcsomag összeállításának irányvonalai. *Hungarológiai Évkönyv* 6. 207-213.
http://epa.oszk.hu/02200/02287/00006/pdf/Hungarologiai_Evkonyv_06_207-212.pdf
- Durst Péter 2006. A videó szerepe a MID oktatásban. In: *THL2* 2 1–2: 121–127.
<http://epa.oszk.hu/01400/01467/00002/pdf/121-127.pdf>
- Durst Péter 2006. Rendezőelvek a magyart idegen nyelvként oktató tananyagok és tantervek összeállításában - különös tekintettel az elsajátítás sorrendjére. *Hungarológiai Évkönyv* 7. 33–39.
http://epa.oszk.hu/02200/02287/00007/pdf/Hungarologiai_Evkonyv_07_033-038.pdf
- Kovács Ilma 2007. *Az elektronikus tanulásról*. Holnap Kiadó, Budapest.
- Kőfalvi Tamás 2006. *E-tanítás: információs és kommunikációs technológiák felhasználása az oktatásban: alapismeretek a tanári mesterségre készülők számára*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Szűcs Tibor 2009. A magyar mint idegen nyelv sajátos szemléleti vonásai. *Hungarológiai Évkönyv* 10. 68–80.
http://epa.oszk.hu/02200/02287/00010/pdf/Hungarologiai_Evkonyv_10_068-078.pdf

13) A magyar mint idegen nyelvi tananyagok és nyelvvizsgák a KER (Közös Európai Referenciakeret) szempontjai szerint; a mérés és értékelés módszerei

- Bárdos Jenő 2002. *Az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Jónás Frigyes 2007. Tananyagkészítés a magyar mint idegen nyelvben. *THL2* 67–75.
<http://epa.oszk.hu/01400/01467/00003/pdf/067-075.pdf>
- Zaláné Szablyár Anna – Petneki Katalin 1997. *Hogyan válasszunk nyelvkönyvet? Az iskolai nyelvtanításban használt nyelvkönyvek, tanulási és tanítási segédletek minősítési rendszere*. Soros Oktatási Füzetek 88. Soros Alapítvány, Budapest.
Elektronikusan:
http://www.kka.hu/_soros/kiadvany.nsf/daac63da410d1454c1256e320071a9a1/b7833ece1f59addac1256e6000304aa1?OpenDocument
www.keronline.hu

14) A magyarságkép formálásának eszközei; a kultúra tanítása

- Bori István (főszerk.) *Milyen a magyar...? (50 hungarikum)*. L'Harmattan Kiadó, Budapest.
- Holló Dorottya 2008. *Értsünk szót! Kultúra, nyelvtanítás, nyelvhasználat*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Kósa László 1991. „Hungarológia – magyarságtudomány – országismeret”. In: Kósa L. szerk. *A magyarságtudomány kézikönyve*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 11–76.
- Miklós Magdaléna 2000. A magyar nyelvkönyvek magyarságképe. *Hungarológiai Évkönyv* 1: 72–82.

http://epa.oszk.hu/02200/02287/00001/pdf/Hungarologiai_Evkonyv_01_072-082.pdf

Pál Erika 2000. A magyar imázs a magyar nyelvkönyvekben. *Hungarológiai Évkönyv* 1: 149–164.

http://epa.oszk.hu/02200/02287/00001/pdf/Hungarologiai_Evkonyv_01.pdf

Szőnyi György Endre 2006. A magyar kultúra súlypontjai. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya szerk. *Magyar nyelvmester*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 176–190.

15) A tartalomalapú, valamint a nyelvtanfolyami magyarnyelv-tanítás gyakorlata – különös tekintettel a partnerintézményekben folytatott gyakorlatra

Bárdos Jenő 2005. *Élő nyelvtanítás-történet*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Maticsák Sándor 2002. A magyar nyelv oktatása a Debreceni Nyári Egyetemen. In: Dobi Edit–Gellén József szerk. *75 éves a Debreceni Nyári Egyetem*. DNYE Kht, Debrecen, 35–53.

Molnár Andrea 2001. *Idegennyelv-tanítás – másképpen (?) Minták a magyarországi tanítási gyakorlatból*. Eötvös Kiadó, Budapest.

www.balassi-intezet.hu

www.nyariegyetem.hu